

Predajnianske zvesti

Dvojmesačník o dianí v obci zadarmo do každej domácnosti

ročník 20 5/2019

Váš pracovný diár je nabitý pracovnými stretnutiami a cestami. Akými pracovnými aktivitami sa momentálne zaoberáte?

Je ich pomerne veľa, sú rôzneho charakteru a zamerania a ich realizácia je časovo náročná. Tak napríklad v polovici septembra (16. 9.) sa práve v našej obci konalo pracovné stretnutie k naštartovaniu cestovného ruchu v subdestinácii „Dolehron.“ Zúčastnili sa ho starostovia z okolitých obcí (Jasenie, Nemecká, Ráztocka, Brusno) a predstaviteľky REGIÓNU HOREHRONIE – OOCR. Počas trojhodinového stretnutia sme zadefinovali silné a slabé stránky cestovného ruchu v jednotlivých obciach, sformulovali špecifické ciele. Tie odrážajú to, čo chceme dosiahnuť, naše priority. V našej obci prioritne podporíme technickú pamiatku – mlyn v Čipkov a Kalváriu. Čo sa týka mlyna, v spolupráci s OOCR už prebieha výroba informačných tabúl, spracúvajú sa načítané a nahraté informácie z histórie technickej pamiatky, ktoré budú turistom sprostredkované vo forme audionahrávky. Ďalej máme v úmysle zlegalizovať cyklotrasu a chodníky z Jasenia na Kalváriu. Na Kalvárii chceme vybudovať vyhladáku – fotopoint. Na stretnutí boli navrhnuté pracovné skupiny:

- cykloturistika – legalizácia a značenie trás,
- pešia turistika – legalizácia a značenie existujúcich chodníkov,
- marketing – kalendár podujatí, propagačný materiál, tipy na výlety v subdestinácii „Dolehron,“
- biatlonový areál a bežecké trate.

V tejto súvislosti sa obraciame aj na občanov. V prípade, že by mali záujem o prácu v niektorej z pracovných skupín, nech sa nahlásia pracovníckam Obecného úradu v Predajnej. Toto stretnutie nebolo posledným stretnutím. Verím, že spoluprácou všetkých zúčastnených strán podporíme rozvoj cestovného ruchu a prilákame do našej obce čo najviac turistov.

Pre občanov Predajnej ste často nezastihnuteľná na obecnom úrade. Určite by ich zaujímalo, ktoré ďalšie činnosti súvisia s vykonávaním Vašej funkcie starostky obce.

Zúčastňujem sa rokovaní, ktoré súvisia s realizáciou rozbehnutých projektov (rekonštrukcia požiarnej zbrojnice, komunitné centrum, rekonštrukcia telocvične), pracovných stretnutí týkajúcich sa napríklad verejného obstarávania - projekt materiálno-technického vybavenia základnej školy, projekt Wifi pre teba, projekt Vodozádržné opatrenia v obci, projekt kanalizácie; pracujem ako členka Rady ZMOS, kde zastupujem obce okresu

na slovičko, pani starostka...

Brezno, som členkou predstavenstva Sekológ, ktorá prevádzkuje skládku odpadov na Rohoznej, spolupracujem s viacerými organizáciami, hľadám riešenia a riešim bežné veci týkajúce sa chodu obce - účasť na stavebných konaniach, a pod.

S vykonávaním funkcie starostky súvisí i účasť na odborných seminároch, prednáškach. V dňoch 17. – 18. 9. 2019 som sa zúčastnila inšpiratívnej konferencie v Piešťanoch. Jedným z bodov programu, ktorý ma mimoriadne zaujal, bol aj systém zberu komunálneho odpadu v obci Těšany prostredníctvom čipov na nádobách. Ide o tzv. SMART riešenie. Vďaka tejto Smart technológii obec získava prehľad o množstve produkovaného odpadu z každej domácnosti, vytvára priestor pre aktívnu spoluprácu s domácnosťami a ich motivovanie s cieľom k vyššej zapojenosti do systému triedenia, a tým k znižovaniu poplatkov za komunálny odpad. Dokážem si predstaviť tento moderný systém evidencie odpadov aj v našej obci a na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva ho chcem detailnejšie predstaviť poslancom.

Ďalšou modernou aplikáciou, ktorú chceme

zaviesť do života na skvalitnenie služieb pre občanov je platba platobnou kartou na obecnom úrade, ktorú momentálne riešime s Prima bankou - podmienky a s tým súvisiace poplatky na spustenie.

S triedením odpadu súvisí aj kompostovanie. Domácnostiam ste prideliť záhradné kompostéry. Myslite si, že budú občanmi účelne využívané?

Verím, že budú. Treba si uvedomiť, že kompost obsahuje dostatok živín, ktoré dokážu zlepšiť kvalitu pôdy v našich záhradách. Je vynikajúcim prírodným hnojivom. Zvyšky zo zeleniny či listy zo záhrady je určite nevhodné miešať s komunálnym odpadom.

Pre lepšie nakladanie s kompostom budú v priebehu mesiaca október - november prebiehať prednášky občianskym združením Priateľia zeme - p. Moňok, ktorý názorne predvedie ako sa má kompostovanie vykonávať.

V budúcom roku 2020, chceme kompostéry prideliť do každej domácnosti z vlastných finančných prostriedkov. Obec je v zmysle zákona o odpadoch povinná separovať biologicko-rozložiteľný odpad a vytvárať na to podmienky pre občanov. Podrobnejšie sa problematike kompostovania venujeme v článku v tomto čísle našich novín.

Ďakujeme za rozhovor.

Pozvánky

Srdečne pozývame na kultúrny program pripravovaný pri príležitosti

Októbra – mesiaca úcty k starším.

V spoločenskom dome v Predajnej vystúpi a svojim spevom poteší dňa **19. októbra 2019 o 16. hodine Martin Vetrák.**

Tešíme sa na Vás!

11. november 2019 o 11.11 hod.

Aj tento rok si uctíme **obete 1. svetovej vojny** pietnym aktom a položením kytice vlčích makov na Námestí Juraja Pejku, za zvuku kostolného zvonu.

PRIPRAVUJEME

- 23. októbra **Tvorivý deň s dôchodcami** v spoločenskom dome (v prípade záujmu o tvorenie si môžete so sebou priniesť florex, mištičku, umelé alebo sušené kvety, a iné - podľa vášho uváženia).
- 8. novembra **Country večer** spojený s kačacími hodmi.
- 17. novembra **Lampiónový sprievod.**
- 23. novembra **Zabíjačka** spojená s predajom domácich špecialít a tradičný jarmok remeselných výrobkov našich občanov.

Uznesenia

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Predajná, ktoré sa konalo dňa 14. augusta 2019

Uznesenie č. 66/2019

Obecné zastupiteľstvo obce Predajná (OZ)

berie na vedomie Informáciu hlavnej kontrolórky obce ku kontrole plnenia uznesení zo zasadnutia OZ, ktoré sa konalo dňa 25. 7. 2019 bez pripomienok.

Uznesenie č. 67/2019

Obecné zastupiteľstvo

a) **vyhovuje** v zmysle § 6, ods. 3) až 7) zákona č. 369/1990 Zb. z. o obecnom zriadení v z. n. p. - pripomienke č. 1, ktorú predložil Ing. Peter Lúbeck s manželkou Dagmar Lúbeck Kochanovou, čiastočne nasledovne: Dopĺňa sa do § 4 ods. 5) pôvodného znenia VZN č. 4/2019 zverejneného na webovom sídle obce a ostatné body sa posúvajú:

§ 4 ods. 5) „Ak zákonný zástupca dieťaťa/žiaka požaduje diétne (osobitné) stravovanie, musí podať písomnú žiadosť riaditeľke ZŠ s MŠ a písomné potvrdenie diagnózy ošetroujúcim lekárom – špecialistom, ktorý určil diétu“.

Nahrádza sa § 4 ods. 6 pôvodného znenia VZN č. 4/2019 zverejneného na webovom sídle obce nasledovne:

§ 4 ods. 7) „Ak zákonný zástupca požaduje individuálnu donášku diétnej (osobitnej) stravy, bude sa postupovať v súlade s vnútornou smernicou školskej jedálne“.

- pripomienke č. 2, ktorú predložil Ing. Peter Lúbeck s manželkou Dagmar Lúbeck Kochanovou, vyhovuje v plnom znení nasledovne:

Dopĺňa sa do § 4 pôvodného znenia VZN č. 4/2019 zverejneného na webovom sídle obce.

§ 4 ods. 11) „Zákonný zástupca žiaka základnej školy a dieťaťa materskej školy zabezpečujúci individuálnu donášku diétnej (osobitnej) stravy, prispieva na čiastočnú úhradu režijných nákladov v školskej jedálni pri materskej škole na jedného stravníka mesačne vo výške 4 €“.

- pripomienke predkladateľa v plnom znení nasledovne:

V § 4 ods. 9), 10) a 15) VZN č. 4/2019 bolo doplnené slovo „čiastočnú“ úhradu režijných nákladov.

V § 4 ods. 15) VZN č. 4/2019 sa vypúšťa časť textu: „do 10. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci“.

b) **schvaľuje** VZN č. 4/2019 o určení výšky príspevku na činnosť školy a školského zariadenia.

Poznámka: Upravuje sa výška režijného poplatku v § 4 ods. 10) Zákonný zástupca žiaka základnej školy a dieťaťa materskej školy pris-

pieva na čiastočnú úhradu režijných nákladov v školskej jedálni pri materskej škole na jedného stravníka mesačne vo výške 5 €.

11) Zákonný zástupca žiaka základnej školy a dieťaťa materskej školy zabezpečujúci individuálnu donášku diétnej (osobitnej) stravy, prispieva na čiastočnú úhradu režijných nákladov v školskej jedálni pri materskej škole na jedného stravníka mesačne vo výške 5 €.

Uznesenie č. 68/2019

OZ **berie na vedomie** Správu hlavnej kontrolórky obce z kontroly hospodárenia obce k 30. 6. 2019 bez pripomienok.

Uznesenie č. 69/2019

OZ **schvaľuje** Úpravu rozpočtu na rok 2019 - Rozpočtové opatrenie č. 1/2019 v členení:

Bežné príjmy :	1 112 375 €
Bežné výdavky:	1 087 522 €
Prebytok hospodárenia:	+ 24 853 €

Kapitálové príjmy :	2 969 €
Kapitálové výdavky:	493 660 €
Schodok hospodárenia:	- 490 691 €

Finančné operácie príjmové :	487 331 €
Finančné operácie výdavkové:	20 330 €
Prebytok hospodárenia:	+ 467 031 €

Celkové príjmy po úprave:	1 602 675 €
Celkové výdavky po úprave:	1 601 482 €
Prebytok hospodárenia:	+ 1 193 €

Uznesenie č. 70/2019

Obecné zastupiteľstvo

a) **schvaľuje** odmenu hlavnej kontrolórky vo výške 25% mesačného platu za obdobie 1-6/2019

b) **berie na vedomie**

- informácie starostky obce o stave prác na Komunitnom centre,

- informáciu starostky obce k prerokovaniu sťažnosti občanov obce Predajná, časť Kramlište, o kvalite pitnej vody so Stredoslovenskou vodárenskou spoločnosťou,

- žiadosť Ing. Zuzany Compelovej o odkúpenie obecného pozemku KN-C 447/74, vedeného ako TTP o výmere 141 m²,

- vyjadrenie Komisie výstavby a životného prostredia k osadeniu dopravného zrkadla, výjazd z ulice Zábřežná, na cestu III./2379.

c) **žiada**

- komisiu výstavby a životného prostredia o stanovisko k žiadosti Ing. Zuzany Compelovej, termín najbližšie zasadnutie OZ 24. 10. 2019,

- starostku obce o vybavenie všetkých náležitostí (projektant, vyjadrenie správcu cesty, dopravného inšpektorátu, Okresného úradu Brezno – odbor dopravy a cestných komunikácií) na osadenie dopravného zrkadla.

PREDAJNIANSKE ZVESTI

- dvojmesačník o dianí v obci zadarmo do každej domácnosti. Vydáva: Obecný úrad Predajná, Námestie Juraja Pejku 67, t.č. 048/6192345, e-mail: obecpredajna@stonline.sk. Šéfredaktorka: Mgr. Michaela Vaníková. Redakčná p. Božena Šulková, Eva Pocklanová, Anna Čunderlíková, Lucia Smitková, Lucia Hrašková.

Redakcia sídli na obecnom úrade. Reg. OÚ BR - EV 3098/09, ISSN 1339-4576 IČO vydavateľa: 00313751. Dátum vydania periodickej tlače: október 2019

Blahodárne účinky kompostu pre pôdu, úžitkové aj okrasné rastliny sú už dlhodobo známe a kedysi to bol jediný a hlavne prirodzený zdroj živín.

Pre úspešný priebeh kompostovania je potrebné vytvoriť vhodné podmienky pre činnosť a rozvoj mikroorganizmov, ktoré sa na kompostovaní podieľajú. Tieto podmienky ovplyvňuje správna veľkosť vkladaneho bioodpadu (veľké kusy sa rozkladajú dlho), premiešavanie vkladaneho materiálu, dostatočný prístup vzduchu a správna vlhkosť materiálu. Nedostatok vlhkosti spomaľuje kompostovací proces. Na druhej strane prebytočná vlhkosť spôsobuje začiatok hnilobného procesu.

Čo kompostujeme?

Biologicky rozložiteľný odpad ako odpad zo záhrad, najmä kvety, konáre, listie, pokosenú trávu, seno, slamu, trus, piliny, burinu, hnoj, ale aj zvyšky zeleniny, šupky zo zemiakov, škrupiny z vaječ. Zvyšky varených jedál sa odporúča dávať len v malých množstvách. Treba ich zmiešať s väčším množstvom suchého materiálu.

Čo do kompostu nepatrí?

Zvyšky mäsa, ryby, mliečne výrobky, sklo, plasty, kovy, textil, piliny z drevotriesky, uhynuté zvieratá, chemicky ošetrované zvyšky atď.

Akú sú výhody kompostu?

- Pridaním kompostu do pôdy sa zabezpečí

O kompostovaní v kompostéroch

pestovaným rastlinám dostatok živín počas celého vegetačného obdobia.

- Zlepšuje mechanicko-fyzikálne vlastnosti pôdy. Pôda lepšie zadržiava vlhkosť. Dostatok živín z kompostu znižuje eróziu pôdy.
- Zlepšuje chemické a fyzikálno-chemické vlastnosti pôdy. Organická hmota z kompostu dokáže viazať ťažké kovy a čiastočne aj dusičnany.
- Kompost vytvára priaznivé podmienky pre vznik pôdnych mikroorganizmov a podporuje aj biologickú činnosť v pôde.

- Zvyšuje odolnosť pôdy voči okysleniu.

Aké je využitie kompostu?

- Surový kompost je najčerstvejší kompost, vzniká po 2-6 mesiacoch, môže sa použiť ako mulč ku kríkom.
- Vyzretý kompost je ten, ktorý sa vyberie z kompostéra na jar. Má hnedú až tmavohnedú farbu. Má hrudkovitú štruktúru a vôňu pripomína lesnú pôdu. Je vhodné ho zapracovať do pôdy pri vysádzaní nových rastlín alebo ako dostatočnú výživu po dlhej zime.
- Prírodné hnojivo sa dá vyrobiť z hotové-

ho kompostu. Zrelý a preosiaty kompost sa zmieša s vodou v pomere 1 kg kompostu na 10 litrov vody. Zmes sa nechá luhovať ešte dva týždne, precedí sa a ešte zriedi s vodou v pomere 1:10.

Kde je vhodné umiestniť kompostér?

- na vlastný pozemok,
- nie v blízkosti zdroja pitnej vody, ani v záplavovom území,
- priamo na povrch zeme, pre zlepšenie prístupu mikroorganizmov a pôdnych organizmov ku kompostovanému materiálu je potrebné zabezpečiť priamy kontakt so zemou,
- nie ďaleko od zdroja biologického odpadu,
- do polotieňa,
- umiestniť ho tak, aby bol okolo neho dostatočný priestor na manipuláciu s náradím.

Prečo je nevhodné vyhadzovať bioodpad do komunálneho odpadu?

Bioodpad ako taký je sám o sebe je vo väčšine prípadov neškodná látka, avšak jeho zmiešavaním s ostatnými druhmi odpadu prispieva k zvýšeniu škodlivých a nekontrolovateľných reakcií na skládkach a v spaľovniach. Keď sa tento organický odpad rozkladá na skládke pri anaeróbnych podmienkach, vzniká skládkový plyn a jeho prioritnou zložkou je metán. Ten je jedným z hlavných atmosférických stopových plynov zodpovedných za rozšírený problém skleníkového efektu a narastanie globálneho teplotného priemeru.

Ako je to s ohňostrojom ?

V poslednej dobe sa začala šíriť sociálnou sieťou diskusia našich občanov o používaní zábavnej pyrotechniky počas rôznych osláv a podujatí. Touto cestou by som chcel definovať jasné pravidlá, čo hovorí legislatíva o jej používaní, keďže mnohým vadí jej používanie z dôvodu hlučnosti a vplyvu na spiace deti, alebo stresované domáce zvieratá.

Čo hovorí zákon?

Zákon č. 220/2018 Z.z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 58/2014 Z.z. o výbušninách, výbušných predmetoch a munícii platný od 1. 8. 2018 jasne stanovuje podmienky predaja a používania zábavnej pyrotechniky. Zábavnú pyrotechniku delíme do štyroch základných skupín:

Skupina F1 - ide tzv. detskú pyrotechniku bez výrazného zvukového efektu (prskavky, veľičky,...). Tento druh pyrotechniky je možné celoročne používať bez povolenia.

Skupina F2 - v tejto kategórii je zaradená pyrotechnika s hlasným zvukovým efektom. Je stanovená dolná veková hranica používania - 18 rokov. Tento druh sa používa len so súhlasom obce.

Skupina F3 - táto kategória zahŕňa pyrotechniku s výrazným zvukovým efektom. Dolná veková hranica používania je 21 rokov. Táto pyrotechnika sa tiež používa len so súhlasom obce.

Skupina F4 - ide o profesionálnu pyrotechniku, ktorú je možné používať len osobami so zvláštnym povolením a odbornosťou.

Nás zaujímajú hlavne kategórie F2 a F3. **Používať uvedené pyrotechnické výrobky možno bez ohlásenia a povolenia len v dňoch 31.12. – 1.1.!!!** V období od 2.1. – 30.12. ich možno používať len po **predchádzajúcom podaní žiadosti a vystavení povolenia od príslušnej obce.** Žiadosť je potrebné podať písomne obci minimálne 10 dní vopred. Žiadosť musí obsahovať meno a priezvisko žiadateľa, dátum a miesto použitia, kategóriu a druh pyrotechnických výrobkov, ako aj čas použitia a predpokladaný čas trvania. Obec žiadosť posúdi a rozhodne o vydaní súhlasu, súhlasu s obmedzením alebo nesúhlasu s konaním ohňostroja. Súhlas je vydávaný na konkrétny čas a dátum. Z uvedeného jasne vyplýva, že po splnení všetkých zákonných podmienok, podaní žiadosti a jej odsúhlasení obcou, pyrotech-

nické výrobky – ohňostroje, sa môžu používať celoročne.

Čo je však dobré vedieť?

Ohňostroj je vhodné odpáliť na bezpečnom mieste v čase do 22. hodiny. Pouvažovať o zakúpení tzv. tichého ohňostroja s výrazne zníženým zvukovým efektom. Oznamiť okolitým rodičom malých detí a chovateľom domácich zvierat – hlavne psov, že máte povolenie na ohňostroj v danom čase. Dbáť na bezpečnostné a protipožiarne opatrenia.

V súčasnosti má obec zakúpený moderný oznamovací prostriedok, ktorý vám zašle obecnú správu (nie informácie o predaji) na váš mobilný telefón prostredníctvom SMS-ky, a máte prehľad o dôležitých udalostiach bez toho, aby ste museli počuť obecný rozhlas. Možno sa nájde spôsob, ako aj takto upozorniť občanov, že obec vydala na určený dátum a čas povolenie na ohňostroj. Túto službu si je však potrebné osobne aktivovať na obecnej úrade.

Určite sa touto problematikou budeme zaoberať! **V prípade akýchkoľvek nejasností ma môžete kontaktovať osobne a rád vám poradím, aby boli spokojné obidve strany!**

Luboš Ofúkaný

JEDNOTA DÔCHODCOV NA SLOVENSKU - Základná organizácia Predajná

Seniori na Orave

Seniori z Predajnej sa 21. 8. 2019 vychystali na výlet. Tentokrát navštívili Oravu. Prvá zastávka bola v Zuberci – v Múzeu oravskej dediny, ktoré sa nachádza v Zuberci – Brestová. Je umiestnené v prekrásnom prostredí v podhorí Roháčov. Návštevníci tu mali možnosť vidieť viac ako 50 stavieb ľudovej architektúry. Nechýbal ani mlyn na vodný pohon, plátennícky mangel na hladenie modrotlačé, olejareň, hrnčiarska pec a iné. Klenotom múzea je drevený gotický kostol zo začiatku 15. storočia. Keďže všetko nás zaujímalo, exkurzia sa o nejaký čas predĺžila. Z múzea naša trasa viedla do Babína, kde nás už čakal chutný obed a občerstvenie v hostinci U Dominika.

Oddýchnutí sme sa presunuli do obce Oravský Podzámok. Tu si to užili najmä naše vnúčatá. Sokoliari nás už čakali v Stredovekej dedine pod Oravským hradom – jedinej svojho druhu na Slovensku. S úžasom (najmä deti) sme sledovali a boli súčasťou jedinečného sokoliarskeho vystúpenia. Najmenší účastníci zájazdov si vyskúšali streľbu z luku. Potešila ich „dobrá muška“. Neskrývali radosť z tejto aktivity. Posledným bodom programu bolo Múzeum šľachtických kočiarov a saní (jedinečná a najrozsiahlejšia zbierka kočiarov a saní na Slovensku), ktoré sa tiež nachádza v Oravskom Podzámku. Videli sme 21 exkluzívnych exponátov a nechali sa unášať čarom minulého storočia.

Musím neskromne skonštatovať, že aj táto akcia patrí medzi tie s prívlastkom vydarené. Spokojní, s dobrou náladou a spomienkami na pekne strávený deň sme sa vracali domov.

Mária Boberová

FOLKLÓR POD KRÁĽOVOU HOĽOU

V nedeľu 28. 7. 2019 Jednota dôchodcov v Predajnej zorganizovala výlet na 24. ročník folklórnych slávností pod Kráľovou hoľou v Liptovskej Tepličke. Cestou do Liptovskej Tepličky sme sa zastavili vo Važeckej jaskyni. Važecká jaskyňa je jedna z najznámejších jaskýň na severnom Slovensku. Hoci dĺžkou patrí medzi kratšie sprístupnené jaskyne, známa je výskytom bohatej kvapľovej výzdoby, pozoruhodnými nálezmi kostí jaskynných medveďov, ako aj vzácnou jaskynnou faunou. Ďalej sme pokračovali k cieľu našej cesty. V Liptovskej Tepličke sme si pozreli alegorický sprievod obcou, ukážky remesiel, ochutnali ponúkané jedlá a obdivovali stánky s výrobkami ľudovej tvorby. Potom sme sa pobrali na amfiteáter, kde sme sa zabavili pri folklórnych súboroch (DFS Turnička, DFS Šavolka, FSk Helpan, FS Bereznyany UKR, FSk Tepličan.) Po tomto vystúpení nás z amfiteátra odohnala búrka. Počasie nám dovtedy veľmi prialo, bolo krásne slnečno.

V dobrej nálade a spevom k srdcu sme sa vybrali domov, kde sme prišli v neskorých večerných hodinách unavení, ale šťastní.

Týmto ďakujeme výboru JDS v Predajnej za parádny výlet a krásne zážitky.

Želmíra Púchyová

JEDNOTA DÔCHODCOV NA SLOVENSKU - Základná organizácia Predajná

Okresný turistický zraz seniorov JDS

Dňa 4. septembra 2019 sa uskutočnil 19. ročník turistického zrazu seniorov na Braväcove, ktorého sa zúčastnila aj naša organizácia JDS Predajná (31 členov) pod vedením predsedníčky Ing. Márie Boberovej.

V peknom prostredí areálu amfiteátra nás privítala predsedníčka Anna Luptáková a starosta obce Ing. Peter Baliak. Oboznámili nás s históriou obce, ako vznikol názov obce, a podobne. Seniori mali možnosť vybrať si z troch trás. Organizátori pripravili trasu pre náročných, trasu pre menej náročných a oddychovú trasu po obci a k pomníku padlých občanov, kde sme položili veniec. V sále obecného úradu nám premietli výborne spracovaný film o histórii a súčasnosti obce. K nálade nám prispel miestny folklórny súbor spevom a ľudovou hudbou. V dobrej nálade sme sa občerstvili gulášom, kávou a minerálkou z tunajšieho prameňa.

Na záver sa s nami rozlúčila pani Luptáková a pán starosta Baliak. Predseda Okresnej organizácie JDS pán Kianica vyhodnotil stretnutie. S priebehom celého

podujatia bol nadmieru spokojný a všetci účastníci odchádzali v dobrej nálade a v nádeji na budúce stretnutie.

Nella Markusová

Výlet do jaskyne Bystrá

Zasa jedna dobrá akcia Jednoty dôchodcov Predajná. Navštívili sme jaskyňu Bystrá. Bystrianska jaskyňa je najvýznamnejšou jaskyňou Horehronského podolia. Známa je pozoruhodnými skalnými tvarmi a vývojom podzemných priestorov, výskytom

sintrovej výplne, ako aj priaznivými klimatickými podmienkami na speleoterapeutickú liečbu. Ďalej sme sa presunuli na Tále, kde sme sa pokochali scenériou prírody a prešli sme do Horehronského múzea v Brezne. Múzeum sa nachádza v starej

radnici. Dnes radnica zastrešuje národopisnú expozíciu pod názvom „Život a kultúra ľudu na Horehroní,“ približujúcu šesť oblastí tradičnej hmotnej kultúry - ľudový odev, pastierstvo, poľnohospodárstvo, drevorubačstvo a výrobu z dreva, tradičnú výrobu textilu, kožených odevných súčiastok a ľudovú architektúru.

Samostatnou časťou expozície je dlhodobá výstava s názvom „Krása liatiny a smaltu“, ktorá predstavuje výber z úžitkových a dekoratívnych výrobkov železiarskych prevádzok v Hronci - zlievarne a smaltovne - z konca 19. a prvej polovice 20. storočia. Tu sme si zaspomínali na našich starých a prastarých rodičov a ich ťažký a namáhavý život.

Potom sme sa presunuli do koliby Groš v Osrbli, kde sme si posedeli pri dobrom jedle a pohárikú vína, a tak zakončili malý výlet po jednej z častí Horehronia.

Ďakujem výboru JD v Predajnej za zorganizovanie tohto výborného podujatia.

Želmíra Púchyová

DEDINA AKO ZÁHRADA

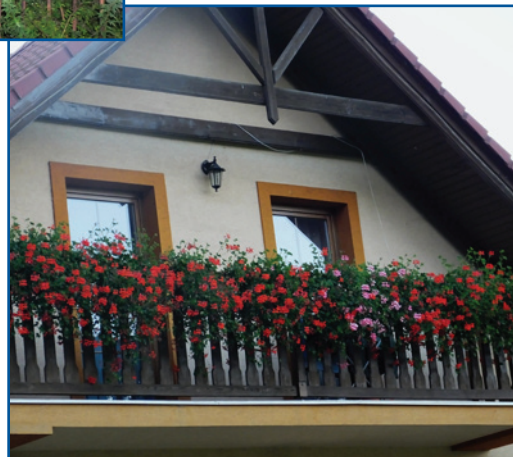
Vyhodnotenie súťaže o najkrajšiu záhradu, predzáhradku a balkón

Vyhodnotenie súťaže, ktorá prebiehala v našej obci v priebehu septembra o najkrajšie okná, balkóny, či predzáhradky realizovali členky kultúrnej komisie Miriam Beraxová, Lubomíra Foltínová Gattingerová, Eva Pocklanová. Naši obyvatelia obce si skrášľujú svoje príbytky pestrou kvetinovou výzdobou. Vybrať tie najkrajšie bolo veľmi náročné, ale porota sa snažila pri výbere výhercov vybrať najrozmanitejšie rastliny ich vzhľad a harmóniu.

- Predzáhradka:** p. Dunajská Júlia (Kalvárska ulica)
p. Foltínová Anna (Školská ulica)
- Najrozkvitnutejší balkón:** p. Kňazovická Mariana (Kramlište)
- Najrozkvitnutejší okná:** rodina Chmelíková (Borgondia)
- Záhradný raj:** p. Kňazovická Iveta (ul. Školská)
p. Hrončeková Elena (ul. Podhrádok)
- Záhradná inšpirácia:** p. Tokárová Klaudia (Podhrádok)

Uvedení výhercovia si môžu vyzdvihnúť malý darček na Obecnom úrade, ktorý im bude odovzdaný pani starostkou obce Ing. Tatianou Čontofalskou.

Všetkým obyvateľom Predajnej, chceme vyjadriť pochvalu a uznanie, za ich chuť, snahu a starostlivosť o skrášľovanie svojich príbytkov. Členky kultúrnej komisie

Ján Fekiač

Hasnúca zora

*Života jemnú srdca strunu ladím
a na hasnúcu zoru do dialky hľadím.
Slabunko bliká ako dúha slnka
pri úplnom zatmení.
Oblaky faldy vytvárajú,
ako keď opona sa po deji zatvorí.*

*Do hladiska čuť tichý hlások šepkára.
Veď slovko herca zmýli sa,
i sem-tam vypadáva.
Za brieždenia už kosil, hrabal,
seno bral!
Podojil, hydinu, svine,
statok nachoval.*

*Na javisku túži stať sa pánom.
Vymeniť za žezlo krompáč,
vidly so šochtárom.
Potrestať pôvodcov pokory
aspoň v kulisách.
Umierniť drinu svoju v dejstvách hier
a rozprávkach.*

*Tak synak dedil po matke,
otcovi grunt, budoval štál.
Za rytmu zbienky
si so susedom zaspieval.
No teraz tíško spia,
netreba im šepkára.
V notách je pomlka,
jas reflektora už dohára.*

*Koreň rodostromu uhníva,
no šťastný je,
že spí v zemi rodnej.
Odkaz však zdieľať chce
už vo chvíli poslednej.
Piesni priuč dcérku, synka,
pravnuka, je Tvoj!
Nech nad hrobom Ti bude mať
kto zaspievať to posledné:
Blíž k Tebe, Bože mój!*

Napísané pri príležitosti stého výročia založenia ochotníckeho divadla v Predajnej (1919 – 2019).

Prvý mesiac ranného vstávania, školských povinností, písania domácich úloh a príprav na vyučovanie máme za sebou. September prešiel ako voda.

2. septembra sme slávnostne otvorili školský rok a hneď na druhý deň bola našich najmladších členov školskej rodiny, prvákov, navštíviť pani starostka Ing. Tatiana Čontofalská. Každému z nich doniesla farebné pastelky a knižku s venovaním. Zároveň im aj ich triednej pani učiteľke zaželala úspešný školský rok a veľa trpezlivosti pri učení sa prvých písmeniek, čítaní prvých slabík a počítaní prvých príkladov.

Cez víkend (07.-08.09.2019) sa konali v Predajnej Majstrovstvá Slovenska v letnom biatлоне za účasti aj našich žiakov a žiačok. V rýchlostných pretekoch sa vo svojich kategóriách umiestnili: Beraxová Lujza (2.miesto), Kováč Ján (3.miesto) a Demianová Ella (4.miesto). V pretekoch s hromadným štartom opäť vo svojej kategórii bodoval Kováč Ján (3.miesto), Beraxová Ema (2.miesto) a Demianová Ella (5.miesto). Srdečne gratulujeme a prajeme ďalšie športové úspechy.

Ludskosť a pomoc ľuďom sú morálne hodnoty, ktoré nie sú samozrejmosťou súčasťou charakterov ľudí. Našich žiakov zapájame preto i do charitatívnych projektov. Hneď v septembri sme sa zapojili do celoslovenskej zbierky Biela pastelka. Ďakujeme všetkým tým, ktorí dňa 20. septembra podporili nevidiacich a slabozrakých v ich úsilí o samostatný a plnohodnotný život. Únii nevidiacich a slabozrakých Slovenska sme tento rok prispeli sumou 90 EUR.

V rámci environmentálnej výchovy piatáci vytvorili projekty o liečivých rastlinách, ich liečivom účinku a ich použití. Väčšina žiakov sa zamerala na druhy liečivých rastlín typických pre naše okolie. Výsledky svojej práce odprezentovali cez pripravené postery pred svojimi spolužiakmi. Ani našim štvrtáčkam nie je príroda ľahostajná. Vo svojom voľnom čase vytvorili projekt o ochrane našej prírody.

Koniec septembra patrí už tradične v našej škole oslave jazykovej rozmanitosti Európy. Žiaci si spolu s učiteľmi anglického a nemeckého jazyka Medzinárodný deň jazykov pripomenuli tvorbou vlastného slovníka, kvízom, prezentáciami, ale aj prostredníctvom farieb. Všetci zúčastnení sa presvedčili o tom, že učiť sa jazyky je zábava!

S rodičmi našich žiakov sme sa stretli na plenárnom rodičovskom združení a následne na triednych schôdzkach. Začali sme známky zapisovať do elektronickej žiackej knižky. Veríme, že sa v nej bude objavovať čo najviac dobrých známok počas celého školského roka 2019/2020.

Mgr. Michaela Vaníková

Dobrovoľníci v hlavnej úlohe

Od roku 2015 NADÁCIA Slovenskej sporiteľne podporuje a vytvára priestor na dobrovoľnícke aktivity zamestnancov Slovenskej sporiteľne a jej dcérskych spoločností. Dobrovoľnícke aktivity zamestnancov sú rôznorodé. Medzi typické obľúbené aktivity patria aj úpravy dvorov materských škôl, natieranie plotov a lavičiek, výsadba zelene a iné zmysluplné práce. Pani starostke Ing. Tatiane Čontofalskej sa podarilo sprostredkovať ich pomoc pre Základnú školu s materskou školou v Predajnej. Pani starostku sme informovali, čo by sme v rámci pomoci dobrovoľníkov potrebovali urobiť. Slovo dalo slovo a spolupráca bola dohodnutá. Vedenie školy zabezpečilo materiál potrebný na prácu ako biele skalky, zeminu, kôru, tuje, kríky, farbu a pracovné náradie.

Dňa 19.9.2019 prišlo 26 dobrovoľníkov z pobočiek Slovenskej sporiteľne z celého Slovenska. Rozdelili sme ich do pracovných skupín. Skupinka chlapcov maľovala v materskej škole spálňu. Ďalšia skupinka natierala bránu, tretia skupinka natierala preliezačky - tunely, štvrtá natierala stenu pred vchodom a dokonca ju vyzdobila krásnymi obrázkami. Piata skupina upravovala záhon pred MŠ, vysádzala tuje, šiesta skupina natierala radiátory v triede základnej školy. Veľkým prekvapením bolo, keď pán riaditeľ zo Slovenskej sporiteľne deťom odovzdal veľa pekných, nových hračiek. Ruku k dielu priložili aj naši rodičia, ktorí brúsili tunely pred natieraním – p.Čipka a p. Čieľ, škrabali starú maľovku – p. Majerová, robili druhý, aj tretí náter steny spálne –p.Kvačková R., p.Holková a p. Čunderlík. Šikovný otecko, p. Pastirčák, zapucoval a natrel múrik pri vchode. Ďalší otecko, p. Kohútik, pripravuje rekonštrukciu záhradného domčeka. A p. Babiak začal s opravou hojdačky. Urobil sa kus dobrej práce na zveladení priestorov a areálu školy.

Z celého srdca ďakujeme pani starostke, že nasmerovala NADÁCIU dobrovoľníkov Slovenskej sporiteľne do našej Základnej školy s materskou školou v Predajnej. Veľká vďaka patrí práve dobrovoľníkom za dobre vykonanú prácu. Tak isto ďakujeme aj rodičom, ktorí svojou prácou a sponzorstvom prispeli k vylepšeniu a zútulneniu prostredia detí v našej materskej škole. ĎAKUJEME!

Ružena Smolová

Medzinárodný deň zvierat – 4. október 2019

4. október - pre mnoho ľudí úplne obyčajný deň, ničím výnimočný od tých ostatných. Ale predsa sa niečím odlišuje. Tento dátum je venovaný všetkým zvieratám na svete, aby sme si pripomenuli, že nielen ľudia, ale aj ony potrebujú v životných útrapách pomoc. Zvieratá sú cítiace bytosti, ktoré si vyžadujú našu pozornosť a úctu. Tak ako všetky stvorenia na tejto Zemi, aj ony majú právo na život vo vyhovujúcich podmienkach. Majú právo na životný priestor, ktorý vyhovuje ich prirodzeným fyzickým a psychickým nárokom.

Je dôležité, aby sme si pripomenuli, že my ľudia nie sme jediné stvorenia na Zemi. Ríša zvierat ponúka neskutočné množstvo živočíšnych druhov, preto je len na nás, aby sme žili v harmónii a súlade s nimi. Pretože tak, ako má človek právo na dôstojný život, tak toto právo majú všetky živé tvory na tejto planéte.

A to zvieratá každého druhu - a to bez rozdielu!

Veď pohľad do psích očí plných lásky, porozumenia a oddanosti, studený ňufáčik chladiaci naše líce, teplý drsný psí jazyk štekliaci našu tvár, teplý mäkký huňatý kožušok nám hneď zlepšia náladu. Pes - náš priateľ, náš spoločník, náš ochranca, naša spriaznená duša... My sme jeho život, jeho láska, jeho všetko. Je verný, oddaný

až do posledného úderu srdca. Preto budme oddaní aj my jemu.

Zvieratá sú súčasťou a krásou nášho života na tejto planéte. Život bez nich si mnohí už len ťažko vieme predstaviť. Svetový deň zvierat je oslavou vzťahu medzi ľudstvom a ríšou zvierat. Ďalej uvedomením si mnohorakého spôsobu, akým zvieratá obohacujú náš život a tiež vyjadrením vďaky, ktorá im za to prináleží. Svetový deň zvierat – „World Animal Day“ bol ustanovený na Európskej konferencii ekológie vo Florencii v roku 1931 počas stretnutia ekologov.

Tento deň mal spočiatku upozorniť na kritickú a neutešenú situáciu ohrozených druhov živočíchov. Neskôr sa začal vzťa-

hovať na všetky druhy zvierat a postupne sa oslavoval po celom svete. Jeho cieľom je zlepšenie životných podmienok zvierat na celom svete prostredníctvom podpory jednotlivcov, skupín a organizácií, ktoré sa starajú o hospodárske, domáce či voľne žijúce zvieratá. Na deň 4. október pripadá sviatok sv. Františka z Assisi, ktorý bol veľkým milovníkom zvierat a je zároveň patrónom zvierat a ekologov.

Tento deň je vyhradený ako čas, aby sme sa zamysleli nad všetkými zvieratami bez rozdielu, ktoré tento svet zdieľajú. Každý by si mal uvedomiť, aký je jeho vzťah k zvieratám a ako môže pomôcť. A práve tento deň poskytuje vhodnú príležitosť na zamyslenie sa. Ochrana zvierat je záležitosťou ľudí, pretože zviera sa často a v niektorých prípadoch samo chrániť nemôže. Tento rok tento krásny sviatok pripadol na piatok a s niektorými našimi žiakmi sme si ho pripomenuli návštevou útulku – občianskeho združenia – Zvieratá v núdzi v Nemeckej.

Navštívili sme ho s piatakmi, šiestakmi a niektorými ôsmakmi. Ostatné triedy pracovali na projekte s názvom „Môj obľúbený živočích.“ Najlepšie práce budú vystavené v priestoroch školy a jednotlivci odmenení.

RNDr. PaedDr. Martin Ramaj, MBA

Športové zvesti

Výsledky VIESSMANN pohára v letnom biatlone 2019 Klub biatlonu Predajná

kat. žiačky A	Kováčová Mia	5. miesto
kat. žiačky A	Beraxová Lujza	6. miesto
kat. žiačky A	Pecníková Jana	9. miesto
kat. žiačky A	Kazárová Izabela	15. miesto
kat. žiačky B	Beraxová Ema	4. miesto
kat. žiačky B	Kučeráková Eliška	9. miesto
kat. žiačky C	Madvedzká Viktória	27. miesto
kat. žiaci A	Kováč Ján	1. miesto
kat. žiaci B	Adamov Ján	1. miesto
kat. žiaci B	Dobias Nikolaj František	8. miesto
kat. žiaci C	Adamov Michal	4. miesto
kat. žiaci C	Melich Lukas	17. miesto
kat. žiaci C	Šuchtár Kristián	31. miesto
kat. žiaci C	Škerda Matúš	27. miesto
kat. dorastenci 16 r	Ilavský Sebastián	3. miesto
kat. dorastenci 16 r	Pastrňák Ľubomír	8. miesto
kat. dorastenci 16 r	Adamov Šimon	7. miesto

kat. juniori 20-22 r.	Jurena Adam	7. miesto
kat. juniori 20-22 r.	Gajdoš Jaroslav	9. miesto
kat. juniorky	Longauerová Zuzana	7. miesto
kat. juniorky	Šavceléová Stela	13. miesto
kat. ženy 23 – 39.r.	Badínková Marianna	5. miesto
kat. ženy 23 – 39.r.	Lehotská Eva	6. miesto
kat. ženy 40.r. a str.	Bartalská Niňajová Dana	3. miesto
kat. muži B	Trizna Viliam	4. miesto
kat. muži C	Horniak Pavol	2. miesto
kat. muži C	Kazár Marian	10. miesto

LETO 2019

Celkový rebríček všetky kategórie KB Predajná 2.miesto
Žiacke kategórie 1.miesto
Mládežnícke (dorastenecké a juniorské) kategórie 7.miesto
Seniorské kategórie 2.miesto Kazár Marian